

Finansinstruktion för internbanken

KS-2020/0300

Fastställd av kommunstyrelsen den 31 mars 20, § 188.

Finansinstruktionen klargör rutiner och processer i den finansiella hanteringen vid kommunens centrala finansfunktion, internbanken. Finansinstruktionen fungerar som ett komplement till riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet, som kommunfullmäktige har fastställt.

EKONOMI- OCH STYRNINGSKONTORET, INTERNBANKEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	3
1.1 Revidering av finansinstruktion	3
2. Internbankens organisation och ansvarsfördelning	4
2.1.1 Rådgivning till majoritetsägda bolag	5
2.2 Avgifter majoritetsägda bolag	5
2.3 Finanskommitté	5
3. Tillåtna motparter	6
3.1 Hantering motparter	6
3.2 Etik och hållbar utveckling.....	6
4. Dokumentation av finansiella instrument (derivatinstrument)	7
5. Finansiering	8
5.1 Lånelimit - externt	8
5.2 Refinansieringsrisk	8
5.2.1 Hantering av refinansieringsrisk.....	8
5.2.2 Godkända instrument vid finansiering	9
5.3 Hantering av ränterisk i finansieringen	9
5.3.1 Godkända instrument vid hantering av ränterisk i finansiering	10
5.4 Leasing	10
5.4.1 Hantering av intern leasing.....	10
6. Likviditetsrisk	10
6.1 Hantering av likviditetsrisk	10
7. Förvaltning av överskottslikviditet	11
7.1 Placeringsalternativ, likvida medel	11
7.2 Valutahantering	12
7.3 Likviditetsrisk.....	12
8. Utlåning	12
8.1 Internt	12
8.1.1 Hantering av intern utlåning	13
8.2 Limit för interna motparter	13
8.3 Extern utlåning enligt särskilda beslut och avtal	13
8.3.1 Hantering av extern utlåning enligt särskilda beslut och avtal.....	14
9. Valutarisk	14
9.1 Hantering av valutarisk.....	14
9.1.1 Godkända instrument vid valutahantering.....	15
10. Operativa risker	15
10.1 Definition av operativ risk.....	15
10.2 Hantering av operativa risker	15

10.3	Affärshantering inom Internbanken.....	16
10.3.1	<i>Verkställande</i>	17
10.3.2	<i>Kontroll och registrering</i>	17
10.3.3	<i>Bekräftelse av affärstransaktion</i>	17
10.4	Kunskap och erfarenhet.....	17
11.	Fullmakter och behörigheter	18
11.1	Finansiella affärer.....	18
11.2	Betalningar.....	18
12.	Avtal	18
13.	Bankrelationer	19
14.	Cash management	19
14.1	Betalningar.....	19
14.2	Bankkonton.....	19
14.2.1	<i>Koncernkontosystem</i>	19
14.2.2	<i>Valutakonton</i>	19
14.2.3	<i>Nyöppning av bankkonton</i>	19
14.2.4	<i>Banktjänster</i>	19
14.2.5	<i>Likviditetsplanering</i>	19
15.	Systemstöd	20
15.1	Finanssystem.....	20
15.2	Redovisningssystem.....	20
15.3	Marknadsinformation.....	20
16.	Värdering	20
17.	Redovisning	20
17.1	Kontering.....	20
17.2	Löpande avstämning.....	20
17.3	Avstämning mellan finanssystem och huvudbok.....	20
17.4	Intern avstämning mellan Internbanken och de majoritetsägda bolagen.....	21
18.	Rapportering	21
18.1	Inledning.....	21
18.2	Rapportstruktur och rapporteringsfrekvens.....	21
18.3	Rapporteringens innehåll.....	22
18.3.1	<i>Riskrapport</i>	22
18.3.2	<i>Likviditetsprognos</i>	23
18.3.3	<i>Likviditetsplanering</i>	23
18.3.4	<i>Valutaflöden</i>	23
18.3.5	<i>Rapportering av banksaldon utanför koncernkontosystemet</i>	23
18.3.6	<i>Engagemangsbesked</i>	23

1. Inledning

Denna finansinstruktion är fastställd av kommunstyrelsen och klargör tydligare rutiner och processer i den finansiella hanteringen vid kommunens centrala finansfunktion, Internbanken. Finansinstruktionen fungerar som ett komplement till riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet som kommunfullmäktige fastställt.

1.1 Revidering av finansinstruktion

Finansinstruktionen ska revideras vid behov.

2. Internbankens organisation och ansvarsfördelning

Internbanken delas upp i arbetsområdena affärsavslut, affärsadministration, riskhantering, redovisning och likviditetsplanering. Arbetsuppgifter inom respektive område redogörs för nedan.

Inom området **affärsavslut och likviditetsplanering** består arbetsuppgifterna bland annat av:

- att löpande bevaka de finansiella marknaderna
- kort och långfristig finansiering
- placering av överskottslikviditet
- köp och försäljning av valuta
- att göra affärsavslut i enlighet med finansinstruktionen
- finansiell riskhantering
- att upprätta likviditetsprognos
- finansiell rådgivning och service till majoritetsägda bolag och enheter i kommunen
- intern leasing till kommunens nämnder och bolag.

Inom området **affärsadministration och redovisning** består arbetsuppgifterna bland annat av:

- administration av internbanksverksamhet
- löpande redovisning, bokföring, avstämningar av Internbankens resultat- och balanskonton i huvudbok, avstämning mellan huvudbok och finanssystem
- kommunens kassafunktion
- registrering av nya räntesatser i finanssystem
- koncernkontohantering – cash management.

Inom området **riskhantering** består arbetsuppgifterna bland annat av:

- kontroll och uppföljning av finansiella risker
- att upprätta riskrapport och finansrapport

2.1.1 Rådgivning till majoritetsägda bolag

Internbanken ska, bistå de majoritetsägda bolagen i deras arbete med finansiella frågor. I praktiken innebär detta att:

- Internbanken ska hålla löpande kontakt med de majoritetsägda bolagen och bistå med rådgivning kring finansiella frågor
- tillsammans med det majoritetsägda bolaget diskutera bolagets behov av finansiering, placering, bankkonton, banktjänster, valutahantering och tillse att bolaget får den finansiella service som behövs för verksamheten
- Internbanken kan bistå med utbildning i finansiella frågor.

2.2 Avgifter majoritetsägda bolag

Internbankens räntevillkor på utlåning ska utgöras av:

- Självkostnad för upplåning inklusive räntebindningen för den gemensamma skuldportföljen (NIPOR)
- Plus ett rörligt räntepåslag vars nivå kan förändras genom beslut av kommunstyrelsen under löpande kredittid.

Prissättning på övriga tjänster, koncernkonto, mm ska vara självkostnad

2.3 Finanskommitté

En del av kommunkoncernens finansiella samordning är en finanskommitté. Kommittén är en part, dialogforum, för låne- och räntebindningsfrågor inom kommunkoncernen.

Finanskommittén består av företrädare för Internbanken, Hyresbostäder i Norrköping AB, Nodra AB och Norrevo Fastigheter AB .

3. Tillåtna motparter

3.1 Hantering motparter

Tillåtna motparter för Norrköpings kommun att ingå finansiella kontrakt med vid upplåning, placeringar och valutaaffärer är de motparter som uppfyller följande kriterier:

- motpart har erhållit tillstånd av Finansinspektionen att bedriva värdepappersrörelse i enlighet med SFS 2007: 528, lag om värdepappersmarknaden.
- utländsk fondkommissionär/bank ska minst ha en A som officiell kreditvärdering från INSTITUT. Betyget A anger: "Kapaciteten att i tid möta aktuella betalningsförpliktelser bedöms vara mycket god."
- aktuell motpart ska vid finansieringstillfället ha en officiell kreditvärdering som ej får understiga A. För övriga motparter gäller särskilt beslut.

3.2 Etik och hållbar utveckling

Vid placering av överskottslikviditet ska nedanstående beaktas.

Kommunen vill verka för en hållbar samhällsutveckling och strävar efter att kombinera god avkastning och hållbara placeringar. Kommunen utgår därför från nationella beslut avseende lagar och regler som rör en hållbar samhällsutveckling och att kommunens alla motparter efterlever dessa. Det innebär att direkta placeringar endast får göras i företag som på ett trovärdigt sätt visar att de kan hantera sina etiska, miljömässiga och sociala risker och som förmår att ta vara på de affärsmässiga möjligheterna i detta arbete och som driver utvecklingen framåt.

Kommunen undviker att investera i företag vars huvudverksamhet är utvinning och försäljning av icke förnybara energikällor. Kommunen undviker också investeringar i företag som tillverkar, utvecklar, lagrar eller underhåller vapen eller vitala vapendelar i strid med internationella vapenkonventioner såsom de som reglerar anti-personella minor, klustervapen samt kemiska och biologiska vapen. Investeringar görs inte heller i länder som är föremål för, av Sverige sanktionerad, handelsblockad av FN eller EU.

Placeringar ska ske utifrån god etik och innebär att kommunen tar avstånd från bestickningar och mutor, prostitution, pornografi, narkotikaverksamhet, barnarbete, diskriminering och segregation. En god etik förutsätter att företagen följer internationella normer för företag gällande miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och korruption. Exempel på sådana normer är:

□ *FN:s konventioner om mänskliga rättigheter inklusive FN:s Barnkonvention* vilka bland annat innebär att företag ska respektera och understödja skyddet för mänskliga rättigheter och barns rättigheter samt tillse att det egna företaget inte medverkar till kränkningar av dessa rättigheter.

□ *FN:s Global Compact*, som innehåller 10 principer för företag rörande mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö samt mutor och korruption.

□ *ILO:s kärnkonventioner*, vilka bland annat innebär att företag ska verka för anställdas rätt att organisera sig och förhandla kollektivt, att eliminera all former av tvångsarbete och barnarbete och att motverka olika former av diskriminering i arbetslivet.

□ *OECD:s riktlinjer för multinationella företag*, som innehåller riktlinjer för företag rörande mänskliga rättigheter, informationsgivning, anställda, miljö, korruption, konsumentintressen, vetenskap och teknik, konkurrens samt beskattning.

□ Internationella miljökonventioner, vilka bland annat innebär att miljökonsekvenserna av ett företags produktion, distribution av varor eller tjänster, råvaruutvinning, användning av företagets produkter samt tillvaratagandet av uttjänta produkter och produktionsanläggningar skall bedömas.

Vid placering i externa fonder krävs att fondernas investeringsinriktning i allt väsentligt stämmer överens med kommunens mål kring hållbarhet.

4. Dokumentation av finansiella instrument (derivatinstrument)

För att ett finansiellt instrument (derivatinstrument) ska bli godkänt är förutsättningen att följande kriterier är uppfyllda och dokumenterade:

- det ska finnas en beskrivning av det finansiella instrumentet
- Internbanken ska beskriva den strategi som finns för användandet av instrumentet
- det ska fastställas hur värdering av instrumentet ska ske och hur risker ska mätas, kontrolleras och hanteras
- det ska finnas en instruktion över hur instrumentet ska redovisas
- affärsavslut ska dokumenteras enligt RKR rekommendation 21.

5. Finansiering

5.1 Lånelimit - externt

Total extern lånelimit för kommunkoncernen är befintliga lån enligt punkt 5.2.2 per 31 december respektive år och nyupplåningslimit. Limit för nyupplåning fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med budgetbeslut. Internbanken erhåller information om limiter i protokoll från kommunfullmäktige och bevakar utnyttjande av limiter.

Vid goda affärslägen och då det finns framtida förestående kreditbehov får förtida upplåning genomföras och beloppet placeras till dess behovet uppstår. Alternativkostnaden ska alltid övervägas.

Internbanken ska göra en sammanställning av kommunkoncernens totala lånestruktur och kontrollera att lånelimiten inte överskrids.

5.2 Refinansieringsrisk

5.2.1 Hantering av refinansieringsrisk

För att begränsa refinansieringsrisken får inte mer än 30 % av låneportföljen, inklusive garanterade kreditlöften, förfalla inom de närmsta 12 månaderna, mätt vid varje månadsskifte.

Förhandlingar med finansiärer ska ske löpande för att säkerställa finansiering.

Finansieringen från en motpart får högst uppgå till 40 % av bruttolåneskulden, dock kan finansiering från Kommuninvest uppgå till 70 % av bruttolåneskulden.

I syfte att möta eventuella svårigheter att uppta lån över tiden ska låneskulden ha en över åren spridd förfallostruktur.

Avsteg från dessa regler kan tas om finansieringsrisken garanteras på förfalldagen.

Lån med löptid längre än 20 år ska särskilt motiveras.

Internbanken ska följa upp refinansieringsrisken och göra en sammanställning som visar huruvida refinansieringsrisken hålls inom föreskrivna ramar eller inte.

Vid plötsliga, oväntade marknadshändelser kan Internbanken efter samråd med kommundirektören och kommunstyrelsens ordförande ta initiativ till lämpliga förändringar som kan innebära tillfälliga avvikelser från Finansinstruktion för internbanken. Dessa avvikelser ska anmälas vid närmaste kommunstyrelsesammanträde och kommunstyrelsen ska fatta beslut om den fortsatta hanteringen. Om händelserna leder till en permanent förändring ska

Finansinstruktion för Internbanken uppdateras och beslutas av kommunstyrelsen.

5.2.2 Godkända instrument vid finansiering

För finansiering får följande instrument användas:

- Reverslån
- Stand alone obligationer
- MTN-program
- Kommuncertifikat
- ECP-program
- Kontokrediter

Det är endast tillåtet att låna i utländsk valuta om alla flöden kopplade till finansieringen kurs säkras. Upplåning i form av lån i utländsk valuta, konverterad till svenska kronor på ett sådant sätt att endast kassaflöden i SEK uppstår, är att betrakta som upplåning i svenska kronor.

5.3 Hantering av ränterisk i finansieringen

Målsättningen är att begränsa resultateffekterna av kraftiga ränterörelser.

Ränterisken ska hanteras genom att reglera strukturen på ränteförfallen i skuldportföljen och/eller genom att använda derivatinstrument.

Strategin är att ränterisk hanteras i huvudsak via derivatinstrument, eftersom kapitalbindningen för låneportföljen och räntebindningen i derivatportföljen hanteras med olika löptider. Vidare består låneportföljen i huvudsak av lån med rörlig ränta.

Hantering av ränterisk sker med derivatinstrument med korta löptider (1-5 år), långa löptider (6-15 år) och mycket långa löptider (16-30 år). Ränterisken hanteras i huvudsak i en gemensam skuldportfölj utan matchning till enskilda lån. I normalläget har derivatportföljen en längre löptid än vad låneportföljen har. Derivatportföljen har (kan ha) längre löptid än skuldportföljen eftersom finansieringsbehovet är långsiktigt/mycket långsiktigt.

Ränterisken i den gemensamma skuldportföljen (NIPOR) hanteras genom att binda räntan i olika löptidsintervall.

År	0-1	1-2	2-3	3-4	4-5	5-6	6-10	10-
Norm %	40	20	20	20	0	0	0	0

Intervall, %	10-60	0-30	0-30	0-30	0-30	0-30	0-30	0-40

Undantag från ovanstående löptidsintervall kan ske för räntebindning avseende finansiering av långsiktig infrastruktur och bostäder. Även byggnadskreditiv och pågående exploateringsprojekt kan hanteras som undantag från ovanstående löptidsintervall.

Internbanken ska följa upp ränterisken och göra en sammanställning som tydligt visar huruvida ränterisken hålls inom föreskrivna ramar eller inte.

5.3.1 *Godkända instrument vid hantering av ränterisk i finansiering*

Derivatinstrument (finansiella instrument) som får användas vid hantering av ränterisk ska uppfylla kraven i avsnitt 4. Vidare ska också följande vara uppfyllt.

- Derivatinstrumentet får inte medföra en risk för i förväg okända och för ränteriskhanteringen negativa marknadsvärdesförändringar.

Derivatinstrument kan användas till att förkorta eller förlänga räntebindningstiden, samt att säkerställa en maximal räntenivå.

5.4 **Leasing**

All typ av leasing är att se som finansiering och hanteras av Internbanken. För majoritetsägda bolag tas beslut om leasing i samråd med Internbanken. Internbanken kan erbjuda intern leasing av maskiner och inventarier för kommunen, och de majoritetsägda bolagen.

5.4.1 *Hantering av intern leasing*

För intern leasing inom kommunen upprättas internt leasingavtal mellan Internbanken och nämnder. Externt leasingavtal upprättas för intern leasing till de majoritetsägda bolagen. Uppföljning av intern leasing sker månatligen i den av Internbanken upprättade riskrapporten.

Limit för leasing är 10 mnkr/år.

6. **Likviditetsrisk**

6.1 **Hantering av likviditetsrisk**

Målet är att ha likvida medel tillgängliga varje månad, för att täcka prognostiserade utbetalningar för en given period för kommunkoncernen.

Likviditetsplanering

- Likviditetsbehovet ska sammanställas av Internbanken utifrån likviditetsrapporter från kommunens nämnder och majoritetsägda bolag inom kommunkoncernen. Likviditetsplaneringen för kommunkoncernen innefattar kommunkoncernens investeringar och löpande verksamhet.

Likviditetsreserv

För att säkerställa en tillfredsställande likviditetsreserv ska internbanken ha likvida medel som motsvarar 3 månaders nettoutflöde som kan frigöras inom 3 bankdagar.

Likvida medel definieras för kommunkoncernen som:

- Kassa, bank och plusgiro
- Outnyttjade, kontrakterade kontokrediter och kreditfaciliteter
- Marknadsvärdet på placerade medel som kan frigöras inom tre bankdagar

Vidare kan kommunen ha en egen likviditetsreserv som uppgår till högst 25 % av bruttolåneskulden. Denna likviditetsreserv förvaltas som en överskottslikviditet.

Likviditetsreserven kan vara ett komplement till kontrakterade kreditfaciliteter eller istället för dessa. Alternativkostnaden ska alltid övervägas.

Internbanken ska följa upp likviditetsrisken och göra en sammanställning som tydligt visar att likviditetsrisken hålls inom föreskrivna ramar.

7. Förvaltning av överskottslikviditet

7.1 Placeringsalternativ, likvida medel

Vid placering av överskottslikviditet ska avsnitt 3.2 Etik och hållbar utveckling beaktas.

Tillåtna alternativ för placering av överskottslikviditet är:

1. Svenska staten
2. Säkerställda bostadsobligationer
3. Svenska banker eller svenskt institut med Finansinspektionens tillstånd för inlåningsverksamhet.
4. Utländska banker med tillstånd för bankverksamhet i Sverige

5. Svenska statens helägda bolag
6. Svenska kommuner och landsting
7. Väldiversifierade räntefonder med en genomsnittlig rating motsvarande minst "investment grade" (S&P resp Moody's kortfristiga rating K2+A2/P2, långfristig rating BBB/Baa) samt en genomsnittlig ränteduration på högst maximalt ett år.
8. Andra räntebärande värdepapper med rating motsvarande minst "investment grade" (S&P resp Moody's kortfristig rating K2+A2/P2, långfristig rating BBB/ Baa) .
9. Väldiversifierade investeringsfonder med räntebärande eller absolutavkastande karaktär.

Placering i kategori 8 och 9 får maximalt uppgå till 50% av likvidportföljen.

Kapitalets säkerhet och riskspridning skall vara utgångspunkt för placeringen. Vid val mellan säkerhetsmässigt likvärdiga placeringar skall högsta förväntade avkastning vara avgörande.

Derivatinstrument är endast tillåtet med anledning av att valutarisk skall försäkras bort i samband med placering av överskottslikviditet.

7.2 Valutahantering

Kommunen ska inte ta valutarisker vid placering av överskottslikviditet. Sker placering i utländsk valuta ska valutarisken försäkras bort.

7.3 Likviditetsrisk

Placeringarna ska vara likvida, i normalfallet noterade och lätt omsättningsbara. Fonder ska vara likvida, med åtminstone månadsvis omsättning.

8. Utlåning

Utlåning kan ske till interna och externa motparter.

8.1 Internt

Intern utlåning ska ske till kommunens majoritetsägda bolag. Syftet med intern utlåning är att samordna kommunkoncernens medel för att minimera den totala finansieringskostnaden. Utlåning till majoritetsägda bolag inom

kommunkoncernen, ska i första hand göras på så sätt att ränterisk inte uppstår inom kommunen.

8.1.1 *Hantering av intern utlåning*

Vid lånebehov ska de majoritetsägda bolagen låna i internbanken.

I den gemensamma skuldportföljen (NIPOR) ingår utlåning till kommunens majoritetsägda bolag. Och intern utlåning till kommunens finansieringsbehov kan ingå eller delar av detta behov. Vidare kan också utlåning till externa motparter ingå i den gemensamma skuldportföljen. Ränterisken i NIPOR hanteras genom att binda räntan i olika löptidsintervall enligt punkt 5.3.

Vid stora nyupplåningsbehov under en koncentrerad period hos en motpart, kan den nyupplåningen under en period hanteras utanför den gemensamma skuldportföljen. Vid lämpligt tillfälle implementeras nyupplåningen in i den gemensamma skuldportföljen.

Vidare kan Hyresbostäders nyupplåningsbehov för finansiering av nyproduktion av bostäder hanteras i en egen skuldportfölj. Förtida upplåning i denna skuldportfölj placeras som överskottslikviditet. Placeringen ska inte innebära någon kostnad för kommunen.

8.2 **Limit för interna motparter**

För utlåning till interna motparter inom kommunkoncernen är limiten begränsad till de interna lånelimiterna. Ansökan om lånelimit sker hos internbanken för beslut i kommunstyrelsen. Vid ansökan om utökad lånelimit ska den föregås av styrelsebeslut i respektive bolag. Lånelimiten ska revideras regelbundet, dock minst årligen.

Internbanken ska följa upp den interna lånelimiten och göra en sammanställning som tydligt visar huruvida lånelimiten hålls inom föreskrivna ramar eller inte.

8.3 **Extern utlåning enligt särskilda beslut och avtal**

Utlåning till externa motparter kan ske efter särskilt beslut i kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige.

Extern utlåning kan ske:

- Efter särskilda beslut, SB
- Enligt avtal

Utlåning till externa parter ska i första hand göras så att ränterisk ej uppstår. Beroende på att utlåningen bland annat består av ett stort antal smålån och att dessa till största delen är räntefria är matchning i praktiken inte möjlig.

Utlåning enligt 8.3 behöver inte följa löptidsintervallet för hantering av ränterisk (5.3).

8.3.1 *Hantering av extern utlåning enligt särskilda beslut och avtal*

Beslut och avtal erhålls från kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Internbanken administrerar hanteringen av den ”externa utlåningen enligt särskilda beslut och avtal”.

Internbanken upprättar en sammanställning över nuvarande utlåning.

9. **Valutarisk**

9.1 **Hantering av valutarisk**

Exponering i utländsk valuta uppstår då kommunkoncernen har monetära tillgångar och skulder i utländska valutor på balansräkningen vid en given tidpunkt, samt vid förväntade framtida flöden i utländska valutor. Målet för hanteringen av valutarisken är att minimera dess påverkan på kommunkoncernens resultat. För närvarande är valutaexponeringen inom kommunkoncernen begränsad såtillvida att de enskilda flöden som uppstår är få till antalet och i regel små avseende volym. Genom att identifiera större enskilda betalningar i samband med:

- inkommande EU-bidrag i euro,
- större investeringar i utländska valutor,
- övriga inköp

och säkra dem hanteras en stor del av exponeringen. Historiskt har det visat sig att några få stora betalningar utgör merparten av flödena.

Eftersom valutaexponeringen är begränsad ska endast större kända och beslutade in- och utbetalningar i utländsk valuta som uppgår till ett motvärde av 200 000 kr och däröver kurssäkras.

All hantering av valutarisk inom kommunkoncernen ska ske via internbanken. Internbanken utför kurssäkring mot extern part.

Majoritetsägda bolag och kommunens nämnder ska identifiera och rapportera enskilda transaktioner i utländsk valuta till ett motvärde av 200 000 kr och

däröver, så snart transaktionen är beslutad. Kurssäkring ska ske av internbanken för enskild transaktion enligt nedan:

- Bidrag i utländsk valuta till ett motvärde av 200 000 kr och däröver (t.ex. EU-bidrag) säkras om de är kända och då man är säker på när inbetalning kommer att ske.
- Investeringar till ett motvärde av 200 000 kr och däröver ska säkras så snart transaktionen är beslutad och inköpspriset är bestämt.
- Enskilda in- och utbetalningar till ett motvärde av 200 000 kr och däröver ska kurssäkras då transaktionen är beslutad.

Spekulativt positionstagande, i syfte att skapa intäkter på kursrörelser, får ej ske. Med spekulativt positionstagande avses här att ingå i transaktioner där något underliggande flöde inte finns.

För kontroll av om valutaflöden minskar eller ökar inom kommunkoncernen ska internbanken följa upp verkligt utfall av in- och utbetalningar i utländsk valuta.

Internbanken ska följa upp flöden i utländsk valuta och göra en sammanställning som visar rapporterade flöden, verkliga flöden och gjorda säkringar.

9.1.1 *Godkända instrument vid valutahantering*

Godkända instrument vid valutahantering är:

- Avistaaffärer i valuta
- Valutatermin
- Valutaoption

10. Operativa risker

10.1 Definition av operativ risk

Operativ risk kan definieras som risken för förluster till följd av bristfälliga interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller brottslig verksamhet.

10.2 Hantering av operativa risker

Genom god intern kontroll kan de operativa riskerna begränsas. God intern kontroll inom Internbanken är att ha organisation, riktlinjer och rutiner som säkerställer att redovisningen blir riktig och fullständig och att verksamheten bedrivs inom ramen för kommunallagen och andra bestämmelser i enlighet

med kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens intentioner. Internbanken ska uppnå god intern kontroll genom att:

- ha väl definierat ansvar inom organisationen, befattningsbeskrivningar och tydliga rapporteringsvägar
- kontrollmedvetenheten är viktig och erforderlig kompetens inom Internbanken finns, se vidare 10.4
- ha uppdaterade och väl dokumenterade rutinbeskrivningar som är väl kända av personalen
- ha en väl definierad arbetsfördelning, från kontrollsynpunkt, där ingen person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan och där arbetet som utförs av en viss befattningshavare blir föremål för oberoende kontroll av någon annan. Se vidare kapitel 10.3 Affärshantering inom Internbanken
- finanssystem ska finnas som stöder hanteringen av finansiella risker och som kan bidra till att minimera risk för avsiktliga och/eller oavsiktliga fel som i sin tur kan orsaka förlust
- ha back- up rutin och väl definierade behörigheter för finanssystem
- kommunens stadsjurist bör medverka vid större avtalsuppgörelser (med större avtalsuppgörelser avses t.ex. koncernkontoavtal, förvaltaravtal och ISDA-avtal)
- ha rapportering som möjliggör uppföljning av efterlevnaden av Finansinstruktion för Internbanken och Riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet avseende ansvar, rapportering och hantering av finansiella risker
- ha en oberoende granskning av intern kontroll i enlighet med kommunstyrelsens årligen fastställda interna kontrollplan.

10.3 Affärshantering inom Internbanken

Funktionsåtskillnad

För att öka säkerheten i affärstransaktioner ska det finnas en uppdelning mellan de som verkställer affärer och de som kontrollerar och bokför affärer. Affärsbekräftelser/avtal från affärsmotpart ska undertecknas enligt gällande delegationsordning. Bekräftelser/avräkningsnotor angående finansiella transaktioner ska kontrolleras av annan person än den som gjort den finansiella transaktionen.

Personoberoende

Alla arbetsuppgifter inom detta område som faller på internbanken bör kunna utföras av minst två personer.

Nedan beskrivs hanteringen av externa finansiella affärer.

10.3.1 Verkställande

För att öka den operativa säkerheten i affärstransaktioner får inte samma person verkställa, kontrollera och bokföra affärer. Finansdirektören godkänner och har det yttersta ansvaret för alla affärstransaktioner.

Finansdirektören eller finansekonomen fattar beslut angående alla finansiella transaktioner i den löpande verksamheten inom ramen för finansinstruktion för Internbanken.

Finansdirektören eller finansekonomen verkställer affärerna, eller den inom kommunen som finansdirektören ger fullmakt att verkställa affären.

10.3.2 Kontroll och registrering

Ett internt beslutsunderlag skall upprättas vid samtliga affärer.

Detta utgör underlag för kontroll mot de handlingar som erhålls av extern affärsmotpart. Det interna och externa underlaget utgör sedan underlag för redovisningen.

Back-office kontrollerar genomförda affärer. Den av finansdirektören eller finansekonomen som ej genomfört affären kan även utföra kontrollen.

Kontroll sker med avseende på affärsspecifik information som belopp, valuta, räntesats, transaktionsdag, valutadag och förfallodag samt betalningsinstruktion och motpart.

Alla bekräftelser/avräkningsnotor angående finansiella transaktioner ska stämmas av fortlöpande.

10.3.3 Bekräftelse av affärstransaktion

Bekräftelse av affärstransaktioner görs mot externa motparter när så krävs av behörig enligt gällande delegationsordning (KS).

10.4 Kunskap och erfarenhet

Kompetensen bör vara hög i Internbanken vad gäller teori och praktisk hantering av de instrument som tillåts i finansinstruktionen.

Kunskap och erfarenheter inom nedan angivna områden är önskvärda hos de som är ansvariga operationellt enligt ansvarsfördelningen inom Internbanken:

- avslut gällande finansiella instrument

- avstämning och bekräftelser av affärer
- identifiering av risk, värdering och redovisning av finansiella instrument
- intern kontroll

11. Fullmakter och behörigheter

Internbanken ska följa gällande delegationsordning för kommunstyrelsen och gällande attestplan för redovisningen. Behörighetsprofiler för bankkonton, finansiella affärer och finanssystem ska upprättas.

Internbanken ska ha administrativa rutiner som ger riktlinjer för:

- beställning av fullmakt
- underhåll av fullmakter
- och avslut av fullmakter.

11.1 Finansiella affärer

Vid alla finansiella transaktioner såsom lån/placering, externt som internt, ska Internbanken och majoritetsägda bolag företräddas av namngivna behöriga personer.

Skriftlig fullmakt ska delges de behöriga personer som med bindande verkan har rätt att utföra finansiella transaktioner. Fullmakterna ska vara tidsbegränsade, till maximalt ett år.

11.2 Betalningar

Norrköpings kommunkoncern eftersträvar hög säkerhet vid överföring av medel.

Internbanken ska skriftligen namnge och vidarebefordra till bank/plusgiro, de behöriga personer som har rätt att teckna bank/plusgirokonto i dess namn.

Alla betalningsöverföringar ska alltid attesteras av namngivna behöriga personer, två i förening.

12. Avtal

Internbanken samordnar och samlar in original eller kopior av samtliga avtal och kontrakt i anslutning till den finansiella verksamheten. Alla originalavtal förvaras i valv.

13. Bankrelationer

Internbanken ska upprätthålla kontakter med banker och finansiärer.

14. Cash management

14.1 Betalningar

14.2 Bankkonton

14.2.1 Koncernkontosystem

Inom koncernen ska det finnas ett koncernkontosystem för samordning av flöden.

14.2.2 Valutakonton

Valutakonton för kommunen och majoritetsägda bolag får endast öppnas efter godkännande av Internbanken.

14.2.3 Nyöppning av bankkonton

Samtliga bankrelationer ska koordineras av Internbanken och därför får bankkonton öppnas först efter godkännande av Internbanken. Detta gäller för kommunen och de majoritetsägda bolagen.

14.2.4 Banktjänster

Internbanken ska följa upp villkor och priser för olika banktjänster t.ex. avgifter för betalningar, valuteringsvillkor och avgifter för koncernkontosystemet, för att säkerställa att kommunen erhåller konkurrensmässiga priser och villkor.

14.2.5 Likviditetsplanering

Likviditetsplanering ska ske inom kommunkoncernen och följande rapportering ska sammanställas av Internbanken utifrån information som erhålls från bl.a. bolag och nämnder:

- likviditetsbudget utifrån kommunens investeringsplan och de majoritetsägda bolagens plan för de kommande tre åren med årlig uppdatering
- Vid behov, 12 – månaders rullande månadsfördelad likviditetsprognos över in- och utbetalningar med månatlig uppdatering.

15. Systemstöd

15.1 Finanssystem

För effektiv hantering av finansiella transaktioner, uppföljning av den finansiella verksamheten och som en del av den interna kontrollen ska internbanken använda ett finanssystem. Samtliga finansiella transaktioner bör registreras i detta system, såväl interna som externa transaktioner.

15.2 Redovisningssystem

Internbanken använder kommunens redovisningssystem.

15.3 Marknadsinformation

Internbanken bör använda sig av ett system med realtids uppdaterad marknadsinformation.

16. Värdering

Marknadsvärdering ska ske för förvaltd överskottslikviditet

Värdering av finansiella instrument ska ske till kurser/räntor från oberoende källa.

17. Redovisning

17.1 Kontering

Finansiella affärer som registreras i finanssystemet konteras automatiskt i finanssystemet och överförs till redovisningssystemet. Sker inte automatisk kontering i finanssystemet konteras och registreras affären manuellt i redovisningssystemet.

17.2 Löpande avstämning

Bank/Plusgiro-konton ska stämmas av regelbundet, dock minst månatligen.

Huvudbokskonton för finansiella transaktioner ska stämmas av regelbundet, dock minst månatligen.

17.3 Avstämning mellan finanssystem och huvudbok

Avstämning mellan finanssystem och huvudbok ska ske månatligen i samband med månadsavstämning.

17.4 Intern avstämning mellan Internbanken och de majoritetsägda bolagen

Avstämning ska ske vid delårsbokslut och årsbokslut mellan Internbanken och de majoritetsägda bolagen av realiserade och orealiserade räntor, koncernkonto, lån och placeringar.

18. Rapportering

18.1 Inledning

Syftet med rapportering är att:

- möjliggöra uppföljning av att finansinstruktion för Internbanken och riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet följs
- sammanställa och kontrollera finansiella risker inom kommunkoncernen
- följa upp utfall mot fastställda limiter
- hålla KF och KS informerade om kommunkoncernens finansiella verksamhet

18.2 Rapportstruktur och rapporteringsfrekvens

Rapport namn	Ansvarig för framtagande	KF mottagare	KS mottagare	Kommundirektör mottagare	Internbanken mottagare	Majoritetsägda bolag Mottagare
Finansiella tillgångar och skulder	KS	Delårsbokslut och årsbokslut				
Finans-rapport	Finansdirektören		Månadsvis	Månadsvis		
4-årig likviditetsplan	Majoritetsägda bolag och internbanken				Årligen	
Likviditetsprognos	Majoritetsägda bolag och nämnder				Vid behov	

Likviditetsplanering	Majoritetsägda bolag och nämnder				Vid behov	
Valuta-flöden från 200 000 kr och däröver.	Majoritetsägda bolag och nämnder				När det uppstår	
Banksaldon utanför koncernkonto	Majoritetsägda bolag				Den sista varje månad.	
Engagemangsbesked	Internbanken					Vid behov

Specifika eller avvikande händelser rapporteras utan tidsfördröjning till kommundirektören och kommunstyrelsen.

18.3 Rapporteringens innehåll

18.3.1 Riskrapport

Nedanstående följs månadsvis upp i en riskrapport. Väsentliga delar rapporteras i den månatliga finansrapporten

- Likviditetssituationen
- Total extern finansiering och outnyttjad lånelimit.
- Nettotillgång och nettoskuldsättning
- Finansiering fördelad per motpart (extern)
- Nominellt värde, marknadsvärde och resultat för förvaltning av överskottslikviditet
- Intern in- och utlåning
- Valutaflöde och säkring
- Finansnetto för kommunen och koncernen
- Avvikelser mot riktlinjer
- Övrig information av intresse i anslutning till finansverksamheten

18.3.2 *Likviditetsprognos*

- Inbetalningar
- Utbetalningar

18.3.3 *Likviditetsplanering*

- Inbetalningar
- Utbetalningar

18.3.4 *Valutaflöden*

- In- och utbetalningar i utländsk valuta
- Investeringar i utländsk valuta

18.3.5 *Rapportering av banksaldon utanför koncernkontosystemet*

Banksaldon på fristående bankkonton utanför koncernkontosystemen rapporteras till Internbanken.

18.3.6 *Engagemangsbesked*

Internbanken gör en sammanställning över de uppgifter som finns om det majoritetsägda bolaget när det gäller lån, placeringar, valutaaffärer och räntor.
